

sigt til, at dette Arbejde for kirkelige Fremskridt kan blive fortsat. Hvis Sagen var strandet nu, er der ingen Tvivl om, at det store Spørgsmaal om en Kirkeforfatning, om kirkeligt Selvstyre, var blevet skudt langt ud i Fremtiden, og det vilde jeg i høj Grad have beklaget, ikke blot for selve Folkekirken Skyld, men ogsaa for Statens Skyld. Jeg tror og har altid troet, at de begge, baade Staten og Kirken, ere bedst tjente med, at Forholdet mellem dem er saa bestemt afgrænset som muligt, og at ingen Interesse lider ved, at man arbejder fremad i Retning af Klarhed mellem verdsligt og kirkeligt. Hvad det fortsatte Arbejde vil føre til, ved ingen af os, vi have kun Lov til at haabe det bedste; men det glæder mig i hvert Fald, at jeg atter i Dag fik at høre af den højtærede Minister, at det gjaldt om, at Menigheden kom stærkere frem i den kirkelige Styrelse. Jeg forstaar Grundlovens § 75 saaledes, at det netop er Opgaven til faa Menigheden frem, at faa dens Stemme at høre i Kirkens Anliggender, at vi komme bort fra den hierarkiske Ordning, vi nu have, hvorefter der, naar der spørges om, hvad Folkekirken vil, kun faas Svar fra de kirkelige Embedsmænd. Ud fra denne Betragtning er det mig i højeste Grad forbavsende at høre, at et saa afgjort demokratisk Medlem som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds kan paastaa, at vi ved at ønske en Forfatning for Folkekirken arbejde i klerikal Retning, at den højtærede Minister, naar han nu igen har taget Arbejdet op for den kirkelige Forfatningssag, derved har vist sig som den stiveste Statskirkemand. Det forekommer mig, at saadanne Udtalelser gaa ud paa at stille alt fuldstændig paa Hovedet. At det, at den højtærede Kirkeminister vil berøve sig selv Magt og Myndighed over Folkekirken og overgive dennes Anliggender til det kirkelige Samfund selv, skulde betyde, at han arbejder for stift Statskirkevesen, det begriber jeg ikke. Det ærede Medlem fremhævede med særlig Kraft, at Demokratiet altid havde modsat sig, at Kirken kom ud af sin Afhængighed til Staten, og han nævnedes i denne Forbindelse nogle politiske Navne. Han betonedes endvidere, at saaledes havde man opfattet Sagen paa den grundlovgivende Rigsforsamling, og at det havde været den gældende Venstremening i de 50 Aar, der ere forløbne siden da. Jeg tillader mig at modsige det ærede Medlem paa det allerbestemteste. Demokratiet har ikke modsat sig, at Folkekirken fik større Fri-

hed og indre Selvstændighed; Demokratiet har altid ønsket at respektere Grundlovens § 75, som tilsiger Folkekirken forfatningsmæssige Rettigheder. Der har været forskellige Meninger om, hvorledes denne Paragraf nærmere skulde forstaas, men at den under alle Omstændigheder maatte forstaas i Retning af, at det folkekirkelige Samfund fik større Selvstændighed og Frihed, derom har ingen tvivlet — undtagen, som vi nu høre, det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds.

Jeg vil altsaa for mit Vedkommende paa det bedste anbefale at gaa den Vej, som den højtærede Minister foreslaar. Jeg glæder mig som sagt over, at Arbejdet kan fortsættes, og jeg gør dette ikke blot af Hensyn til Sagen i og for sig, Hensynet til Folkekirken Stilling i det hele, men ogsaa af et andet Hensyn, som for mig yderligere motiverer Ønsket om snarest muligt at naa til Menighedens Delagtighed i den folkekirkelige Styrelse. Jeg tænker her paa den Lov om borgerligt Ægteskab, som vi forleden vedtog i Folketinget, og som vi jo mente at faa noget ud af, selv om der maatte blive foretaget Ændringer paa et og andet Punkt. Saaledes som dette Lovforslag forlod os, indeholdt det en Bestemmelse, som i sig selv var lidet tiltalende, og kun blev antagelig ved at betragtes som en blot forbigaaende Ordning. Jeg sigter til den meget omtalte § 20 i Ægteskabsloven, som bestemmer, at naar en Præst nægter to Medlemmer af Folkekirken kirkelig Indvielse af deres Ægteskab, kan der klages til Biskoppen, og naar denne saa har afgjort Sagen, skal det derved have sit Forblivende. Biskoppens Afgørelse skal være den absolut endelige. Jeg beder ærede Medlemmer nøjere overveje, hvad der egentlig ligger i en saadan Ordning. Rigsdag og Kirkeminister afklæde sig den Magt og Myndighed, de nu have, til Fordel for Biskopperne, der hver i sit Stift bliver suveræn Højesteret, naar der spørges om de læge Medlemmers Rettigheder paa det omhandlede Omraade over for Kirkens Embedsmænd. Selv om man maatte mene, at den trufne Afgørelse er nok saa urigtig eller uretfærdig, kan der efter den af os forleden Dag vedtagne Ægteskabslov ikke appelleres videre, hverken til Regeringen eller til Rigsdagen — nej, Biskoppens Afgørelse bliver urokkelig staaende. Det forekommer mig, at vi Protestanter — og jeg gaar ud fra, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds ogsaa er Protestant — hvad enten vi staa paa